

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هوش مصنوعی

فصل ۴

جستجو در محیط‌های پیچیده

Search in Complex Environments

کاظم فولادی قلعه
دانشکده مهندسی، دانشکدگان فارابی
دانشگاه تهران

<http://courses.fouladi.ir/ai>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هوش مصنوعی

فصل ۴

جستجو در محیط‌های پیچیده (۱)

Search in Complex Environments (1)

کاظم فولادی قلعه
دانشکده مهندسی، دانشکدگان فارابی
دانشگاه تهران

<http://courses.fouladi.ir/ai>

۱

الگوریتم‌های
جستجوی
محلی
و
مسائل
بهینه‌سازی

جستجو به دنبال یک حالت هدف بدون «اهمیت داشتن مسیر»

در بسیاری از مسائل بهینه‌سازی، **مسیر** رسیدن به هدف، بی‌اهمیت است؛ بلکه، خود **حالت هدف** راه‌حل مسئله است.

فضای حالت = مجموعه‌ی پیکربندی‌های «کامل»

مثال

- یافتن پیکربندی تور بهینه در مسئله‌ی فروشنده‌ی دوره‌گرد (TSP)
- یافتن پیکربندی ارضاکننده‌ی قیدها؛ مانند مسئله‌ی n -وزیر

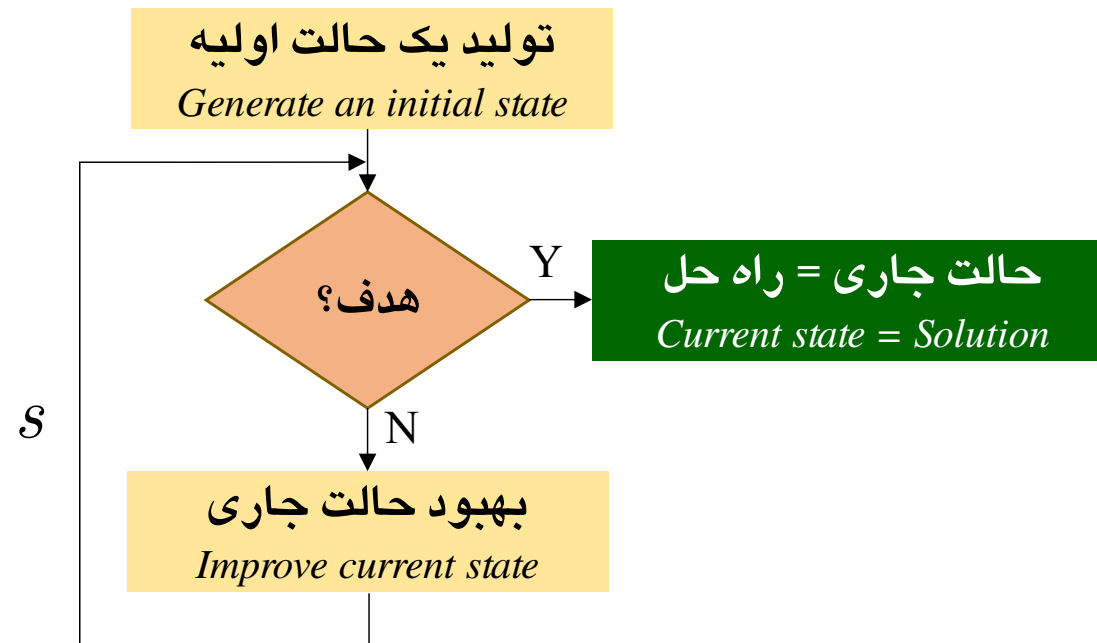
الگوریتم‌های بهبود تکراری (جستجوی محلی)

برای یافتن حالت هدف بدون «اهمیت داشتن مسیر»

ITERATIVE IMPROVEMENT ALGORITHMS (LOCAL SEARCH)

قاعده‌ی عمومی الگوریتم‌های بهبود تکراری

تولید یک حالت اولیه‌ی ساده، سپس بهبود گام به گام آن، تا رسیدن به حالت هدف

$$s[n + 1] = F\{s[n]\} \quad , n = 0, 1, 2, \dots$$

الگوریتم‌های بهبود تکراری (جستجوی محلی)

ویژگی‌ها

قاعده‌ی عمومی الگوریتم‌های بهبود تکراری

تولید یک حالت اولیه‌ی ساده، سپس بهبود گام به گام آن، تا رسیدن به حالت هدف

مزایای اصلی الگوریتم‌های بهبود تکراری

یافتن راه‌حل‌های مناسب در
فضاهای حالت **بزرگ** یا **نامتناهی** (پیوسته)

حافظه‌ی مصرفی پایین
(معمولاً مقدار **ثابت**)

مناسب برای حل **مسائل بهینه‌سازی خالص**
یافتن بهترین حالت با توجه به یک تابع هدف (objective function)

مسئله‌ی بهینه‌سازی

بهینه‌سازی
Optimization

می‌نیم‌سازی (کمینه‌سازی)
Minimization

ماکزیم‌سازی (بیشینه‌سازی)
Maximization

$$\min f(x)$$

تابع هدف
Objective function

$$x^* = \arg \min f(x)$$

$$\max f(x)$$

$$x^* = \arg \max f(x)$$

$$\min f(x) \Leftrightarrow \max -f(x)$$

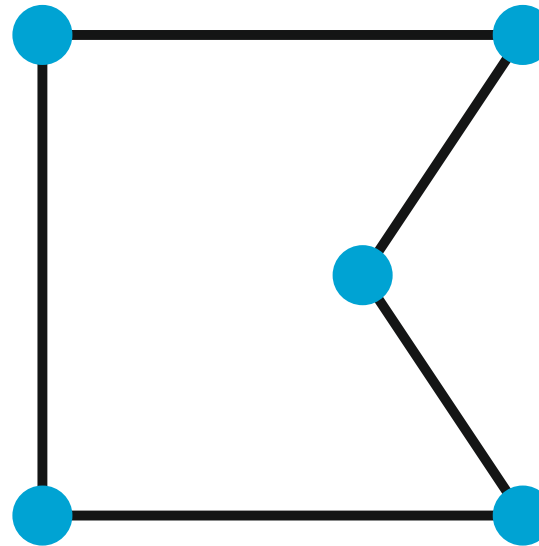
مثال: مسئله‌ی فروشنده‌ی دوره‌گرد

تعریف مسئله

TRAVELLING SALESPERSON PROBLEM (TSP)

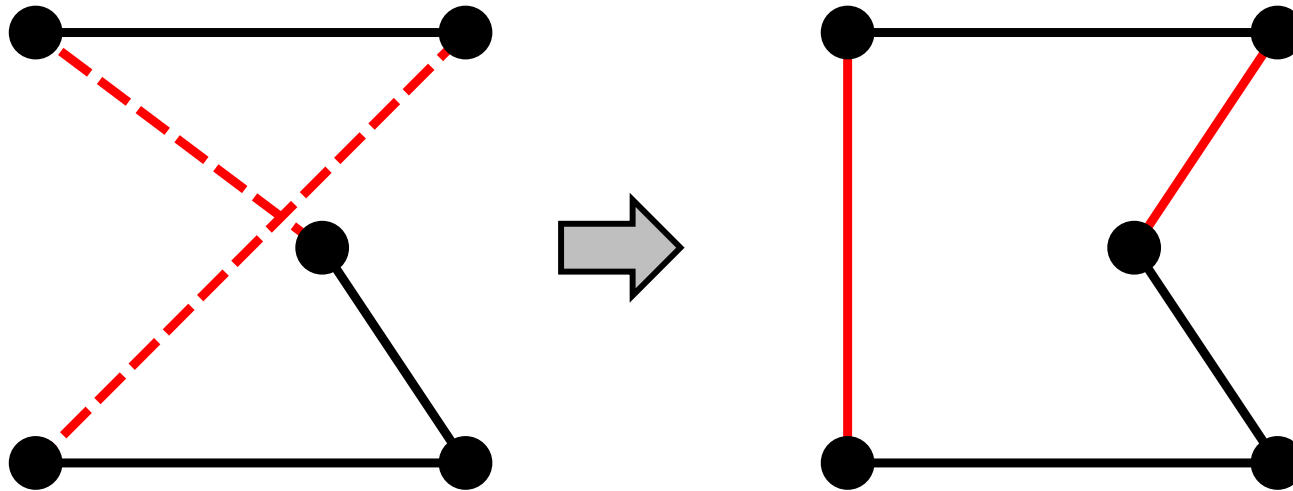
یافتن توری که هر شهر را دقیقاً یک مرتبه بپیماید.

دور بهینه (با کمترین هزینه)

مثال: راه حل مسئله‌ی فروشنده‌ی دوره‌گرد با جستجوی محلی

شروع با یک تور کامل
انجام تعویض‌های دو به دو
تا رسیدن به تور بهینه

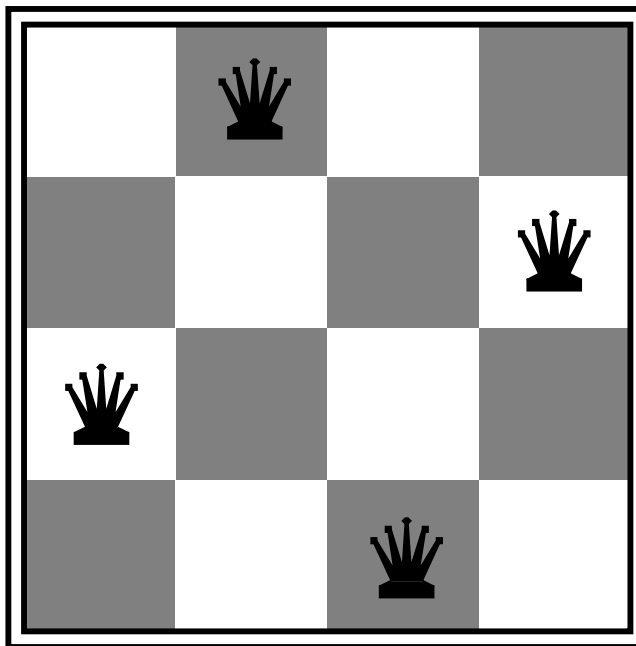
مثال: مسئله n -وزیر

تعریف مسئله

 n -QUEENS

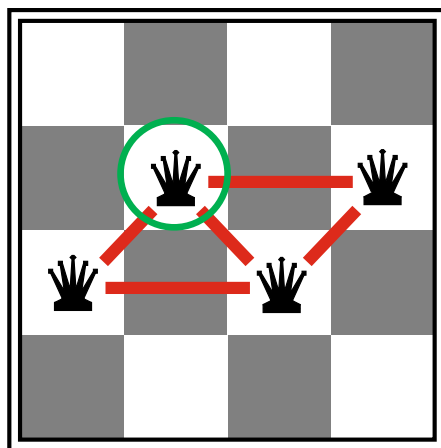
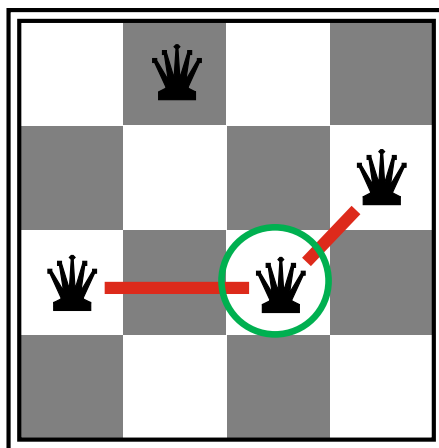
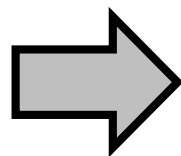
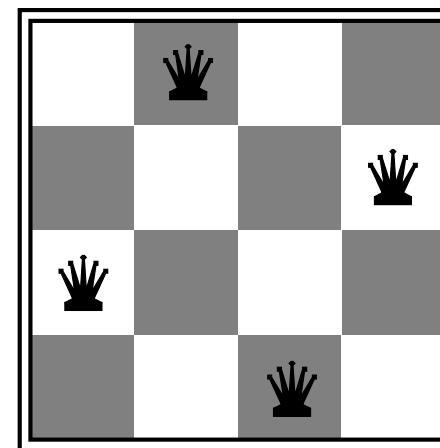
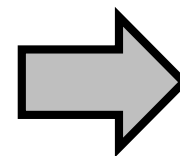
قرار دادن n مهره‌ی وزیر روی صفحه شطرنج $n \times n$ بدون اینکه یکدیگر را تهدید کنند.

نباید هم‌سطر، هم‌ستون یا هم‌قطر باشند.

مثال: راه حل مسئله n -وزیر با جستجوی محلی

شروع با یک ترتیب انتساب وزیرها (مثلاً هر وزیر در یک ستون)
 جابجا کردن یک وزیر برای کاهش تعداد تداخلها
 تا رسیدن به حالت بدون تداخل

 $h = 5$ $h = 2$ $h = 0$

با این روش، مسئله n -وزیر برای n بسیار بزرگ (در حدود یک میلیون) تقریباً به طور آبی حل می شود.

جستجو در محیط‌های پیچیده (۱)

۲

تپه‌نوردی

تپه‌نوردی (افزایش / کاهش گرادیانی)

پایه‌ای‌ترین تکنیک جستجوی محلی

HILL-CLIMBING (GRADIENT ASCENT/DESCENT)

مشابه بالا رفتن از اورست در مه غلیظ با داشتن فراموشی

function HILL-CLIMBING(*problem*) **returns** a state that is a local maximum

current ← MAKE-NODE(*problem*.INITIAL-STATE)

loop do

neighbor ← a highest-valued successor of *current*

if *neighbor*.VALUE ≤ *current*.VALUE **then return** *current*.STATE

current ← *neighbor*

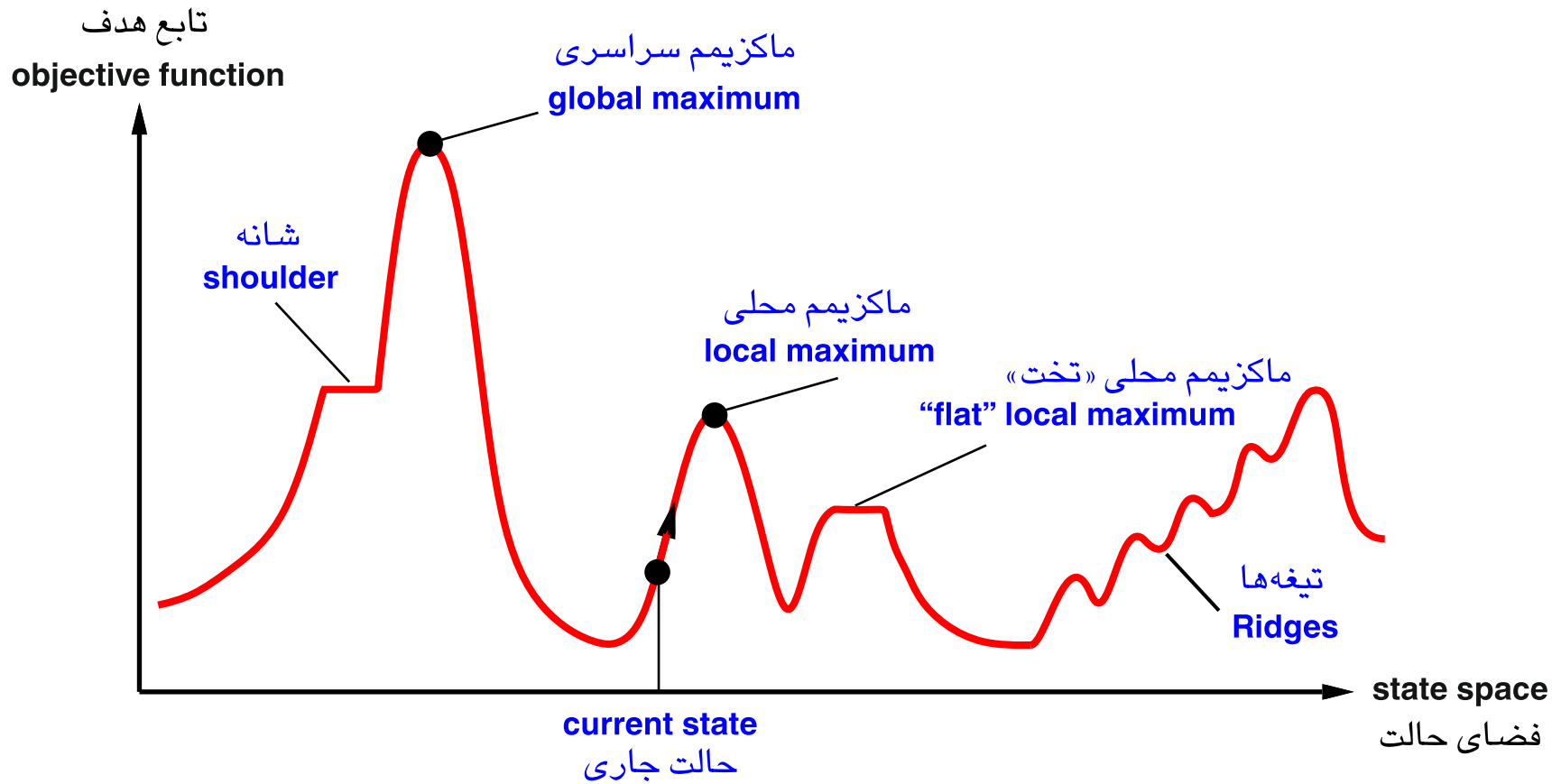
قاعده‌ی تپه‌نوردی: حرکت در مسیر افزایش تابع ارزیابی تا جای ممکن

نام دیگر: الگوریتم جستجوی محلی حریمانه

تپه‌نوردی معمولاً خیلی سریع به سوی یک راه‌حل پیشرفت می‌کند، زیرا معمولاً به طور کاملاً ساده‌ای یک حالت بد را بهبود می‌دهد.

تپه‌نوردی

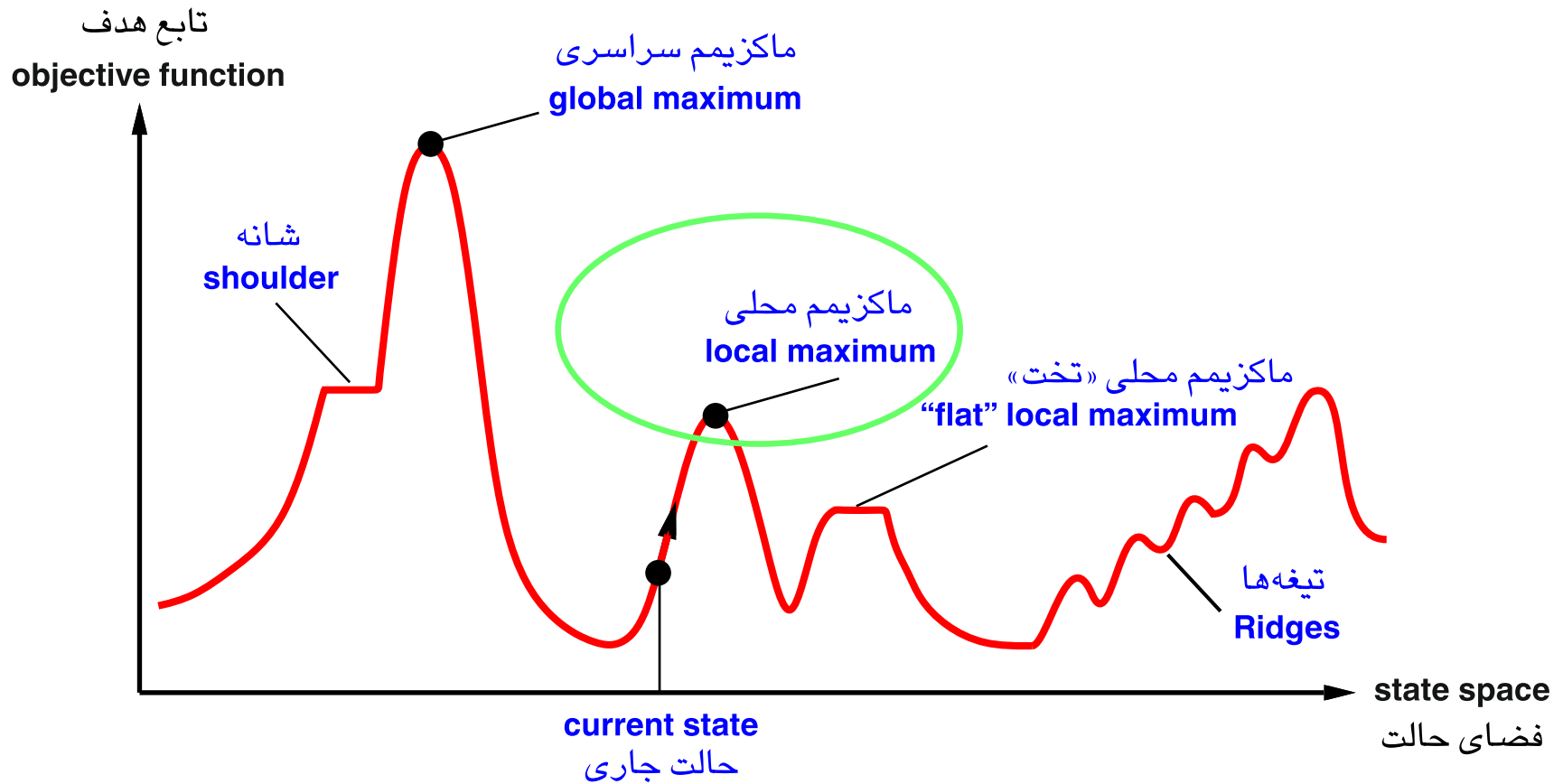
نمونه‌ی چشم‌انداز فضای حالت

تپه‌نوردی

مشکل: گیرافتادن در ماکزیمم محلی

ماکزیمم محلی، قله‌ای است که بلندتر از هر یک از همسایگانش است، اما کوتاه‌تر از ماکزیمم سراسری است.

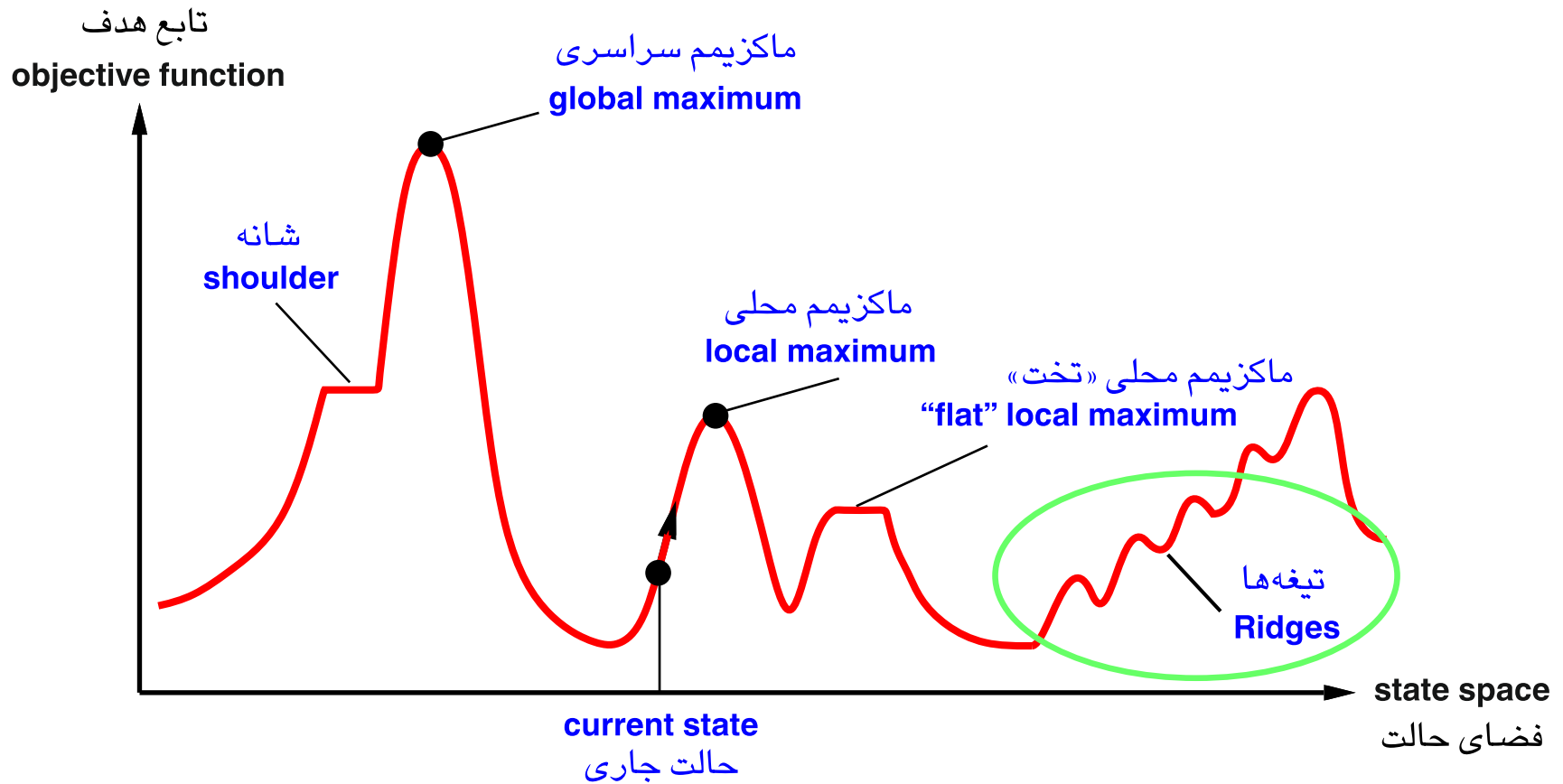

تپه‌نوردی

مشکل: گیرافتادن در تیغه‌ها

تیغه‌ها، حاصل یک دنباله از ماکزیمم‌های محلی هستند

که عبور از آن برای الگوریتم‌های حریصانه بسیار دشوار است.

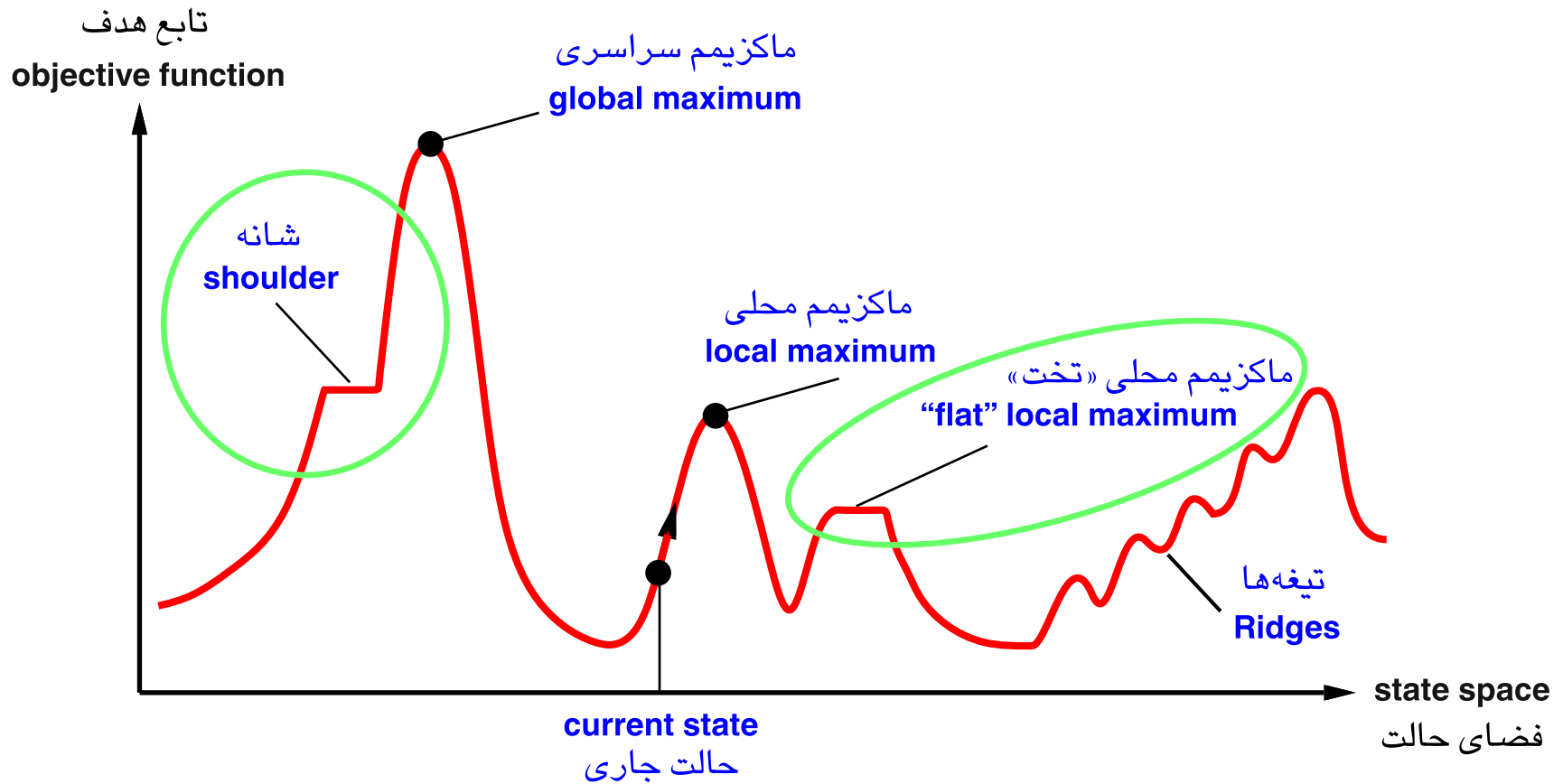

تپه‌نوردی

مشکل: گیرافتادن در فلات‌ها

PLATEAUX

فلات‌ها، ناحیه‌ای از فضای حالت هستند که در آن تابع ارزیابی ثابت است. فلات می‌تواند یک ماکزیمم محلی تخت باشد (که هیچ مسیر رو به بالایی ندارد) یا یک شانه باشد (که بتوان از آن بالاتر هم رفت).

تپه‌نوردی

مشکلات

گیر افتادن در ماکزیمم محلی

گیر افتادن در تیغه‌ها

گیر افتادن در فلات‌ها

تپه‌نوردی

مشکل تیغه‌ها در توابع چندمتغیره

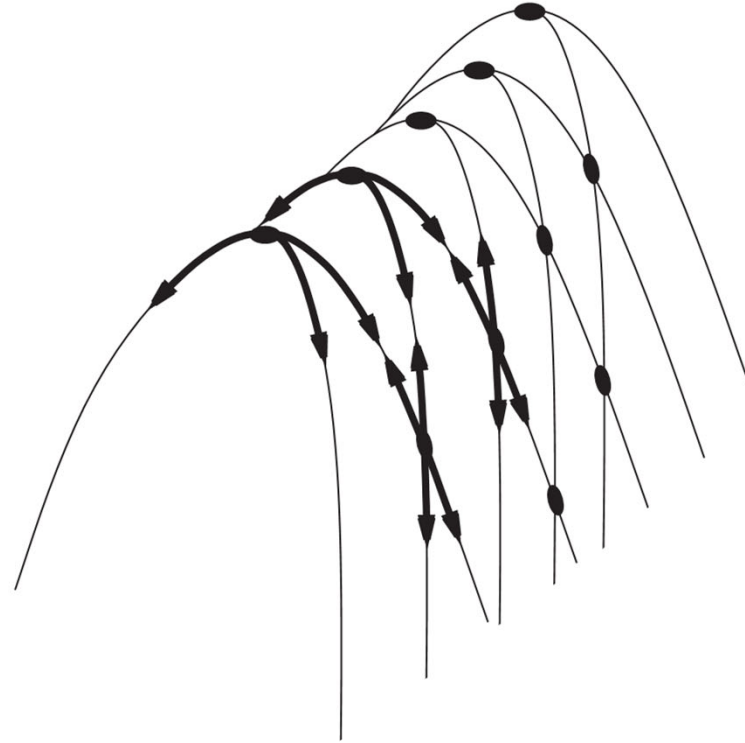

Figure 4.4 Illustration of why ridges cause difficulties for hill climbing. The grid of states (dark circles) is superimposed on a ridge rising from left to right, creating a sequence of local maxima that are not directly connected to each other. From each local maximum, all the available actions point downhill.

گزینه‌هایی برای حل مشکلات تپه‌نوردی

شکل‌های دیگر تپه‌نوردی

انتخاب تصادفی از میان گزینه‌های حرکت به سمت بالا

معمولا کندتر از «تندترین فراز» همگرا می‌شود،
اما در بعضی فضاهای حالت راه‌حل‌های بهتری می‌یابد.

تپه‌نوردی اتفاقی

Stochastic hill-climbing

نوعی پیاده‌سازی تپه‌نوردی اتفاقی:

مابدهای یک حالت به صورت تصادفی یکی پس دیگری، آن قدر تولید می‌شوند
تا حالتی تولید شود که بهتر از حالت جاری باشد.

مناسب برای زمانی که یک حالت تعداد زیادی مابعد دارد.

تپه‌نوردی نخستین-گزینه

First-choice hill-climbing

یک مجموعه جستجوی تپه‌نوردی با حالت‌های تصادفی شروع مختلف اجرا
می‌کند و با پیدا شدن هدف توقف می‌کند.

بر مشکل ماکزیمم‌های محلی غلبه می‌کند؛ با احتمال یک کامل است.
حرکت‌های تصادفی یک‌سویه: ☺ فرار از شانه‌ها ☹ افتادن در حلقه در ماکزیمم‌های تخت

تپه‌نوردی با شروع مجدد تصادفی

Random-restart hill-climbing

تپه‌نوردی

افزایش / کاهش گرادیانی

تپه‌نوردی <i>Hill-climbing</i>	
می‌نیم‌سازی (کمینه‌سازی) <i>Minimization</i>	ماکزیم‌سازی (بیشینه‌سازی) <i>Maximization</i>
کاهش گرادیانی <i>Gradient Descent</i>	افزایش گرادیانی <i>Gradient Ascent</i>
تندترین شیب <i>Steepest Descent</i>	تندترین فراز <i>Steepest Ascent</i>
حرکت در جهت تندترین شیب / گرادیان نزولی تابع هدف	حرکت در جهت تندترین شیب / گرادیان صعودی تابع هدف

* گرادیان برای هر تابع چندمتغیره، برداری است که جهت بیشترین تغییرات تابع در هر نقطه را نشان می‌دهد.

۳

تافت
شبیه‌سازی
شده

تافت شبیه‌سازی شده

SIMULATED ANNEALING

فرآیند تافت در متالورژی:

فرآیند مورد استفاده برای تاب دادن یا سخت کردن فلزات و شیشه‌ها با گرما دادن به آنها تا یک دمای بالا و سپس خنک کردن تدریجی آنها \Leftarrow به ماده امکان داده می‌شود تا در یک حالت کریستالی با انرژی پایین شکل بگیرد.

آنالوژی	
مسئله <i>Problem</i>	فلز <i>Metal</i>
تابع هزینه (تابع ارزیابی) <i>Cost function (Evaluation function)</i>	حالت انرژی <i>Energy State</i>
پارامتر کنترلی <i>Control parameter</i>	دما <i>Temperature</i>
راه‌حل بهینه‌ی مسئله <i>Optimal solution of problem</i>	حالت کریستالی با انرژی پایین <i>Low-energy crystalline state</i>

نمونه‌ای از الگوریتم‌های الهام‌گرفته شده از طبیعت
Nature-inspired

تافت شبیه‌سازی شده

مثال

SIMULATED ANNEALING**فرآیند تولید بستنی:**

هم زدن مواد بستنی (گرما دادن به آنها)
 قرار دادن در فریزر (خنک کردن تدریجی)
 سپس هم زدن مجدد و قرار دادن مجدد در فریزر برای یک مدت بیشتر
 تکرار عملیات فوق: هر بار میزان هم زدن کم می‌شود.
 ⇐ به مواد بستنی امکان داده می‌شود تا در یک حالت انرژی پایین ببنند.

تافت شبیه‌سازی شده

مثال

SIMULATED ANNEALING

توپ در یک ظرف موج‌دار:

می‌خواهیم یک توپ را در یک ظرف پر از شیار و پستی-بلندی به عمیق‌ترین نقطه برسانیم.

تکان دادن ظرف (گرما دادن به آن)

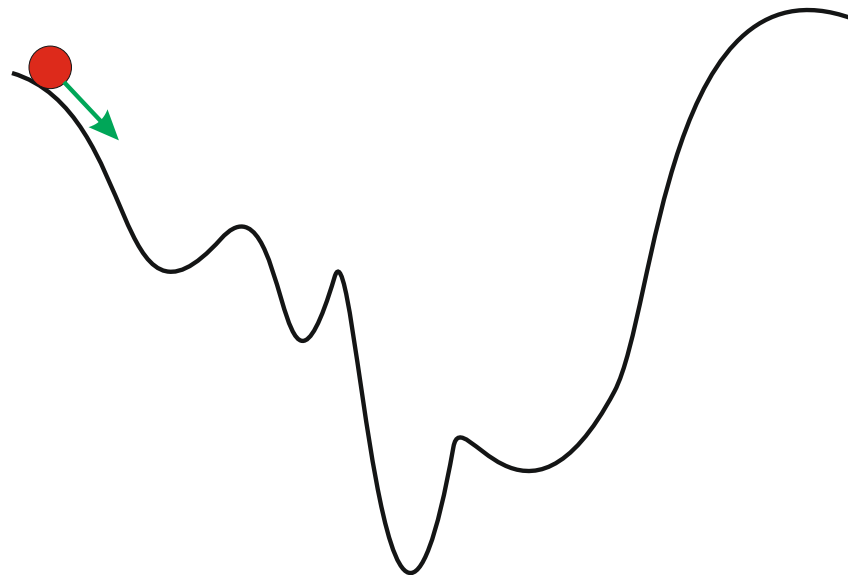
اجازه داده به توپ برای حرکت (خنک کردن تدریجی)

سپس تکان دادن مجدد و اجازه دادن مجدد به توپ برای یک مدت بیشتر

تکرار عملیات فوق: هر بار مدت تکان دادن و شدت آن کمتر می‌شود.

⇐ به توپ امکان داده می‌شود تا به یک حالت انرژی پایین (کمترین ارتفاع) برسد.

تکان دادن ظرف: ابتدا زیاد و به مرور تعداد و اندازه‌ی تکان‌ها کم می‌شود.

تافت شبیه‌سازی شده

SIMULATED ANNEALING

فرار از ماکزیمم محلی، با اجازه دادن به مقداری حرکت «بد»
اما به طور تدریجی، اندازه و تعداد حرکت‌های بد کاهش می‌یابد.

function SIMULATED-ANNEALING(*problem*, *schedule*) **returns** a solution state
inputs: *problem*, a problem
schedule, a mapping from time to “temperature”

current \leftarrow MAKE-NODE(*problem*.INITIAL-STATE)
for $t = 1$ **to** ∞ **do**
 T \leftarrow *schedule*(*t*)
 if $T = 0$ **then return** *current*
 next \leftarrow a randomly selected successor of *current*
 $\Delta E \leftarrow next.VALUE - current.VALUE$
 if $\Delta E > 0$ **then** *current* \leftarrow *next*
 else *current* \leftarrow *next* only with probability $e^{\Delta E/T}$

تافت شبیه‌سازی شده

«دما» به عنوان متغیر کنترلی

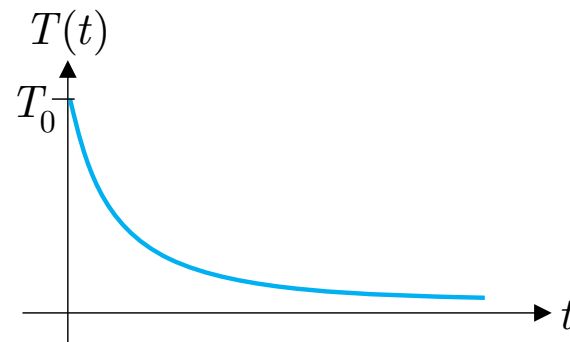
با متغیر دما میزان اجازه دادن به حرکت‌های بد کنترل می‌شود:

هر چه دما کمتر باشد، میزان حرکت‌های بد کاهش می‌یابد.

با گذر زمان، باید احتمال حرکت‌های بد کاهش یابد.

دما را به عنوان تابعی نزولی از زمان در نظر می‌گیریم.

ثابت می‌شود که اگر دما به اندازه‌ی کافی آهسته کاهش یابد، الگوریتم با **احتمال یک** به بهینه‌ی سراسری می‌رسد.

تافت شبیه‌سازی شده

انواع گوناگون

تافت شبیه‌سازی شده استاندارد
(تافت بولتزمن)*Standard/Boltzmann Annealing (SA)*

$$p(x) = \alpha e^{E(x)/kT}$$

استفاده از توزیع احتمال بولتزمن

- شرط آماری یافتن بهینه‌ی سراسری:
- دما T سریع‌تر از $T(k) = T_0 / \ln k$ کاهش نیابد.
- دمای اولیه T_0 به اندازه‌ی کافی بزرگ باشد.

☺ تضمین همگرایی احتمالاتی به راه‌حل بهینه ☹ سرعت کند در عمل

اطفای شبیه‌سازی شده
Simulated Quenching (SQ)

استفاده از تابع زمان‌بندی دمای نمایی

$$T_{n+1} = T_n c, \quad 0 < c < 1 \Rightarrow T_n = T_0 \exp[(c - 1)n]$$

☹ عدم تضمین همگرایی به راه‌حل بهینه ☺ نتایج عملی خوب

تافت سریع
Fast Annealing (FA)

استفاده از زمان‌بندی دمای به طور نمایی سریع‌تر از SA استاندارد

$$T_n = T_0 / n$$

☺ تضمین همگرایی احتمالاتی به راه‌حل بهینه ☺ سرعت بیشتر در عمل

تافت شبیه‌سازی شده وفقی
Adaptive Simulated Annealing (ASA)

بازتافت شبیه‌سازی‌شده‌ی بسیار سریع (Very Fast Simulated Re-annealing)

- قابل استفاده برای فضاهای پارامتر چندبعدی یا دامنه‌های مختلف برای پارامترها
- استفاده از توابع زمان‌بندی دمای مختلف برای هر پارامتر
- قادر به اجرای عمل اطفای + بازتافت

☺ تضمین همگرایی احتمالاتی به راه‌حل بهینه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هوش مصنوعی

فصل ۴

جستجو در محیط‌های پیچیده (۲)

Search in Complex Environments (2)

کاظم فولادی قلعه
دانشکده مهندسی، دانشکدگان فارابی
دانشگاه تهران

<http://courses.fouladi.ir/ai>

هوش مصنوعی

جستجو در محیط‌های پیچیده (۲)

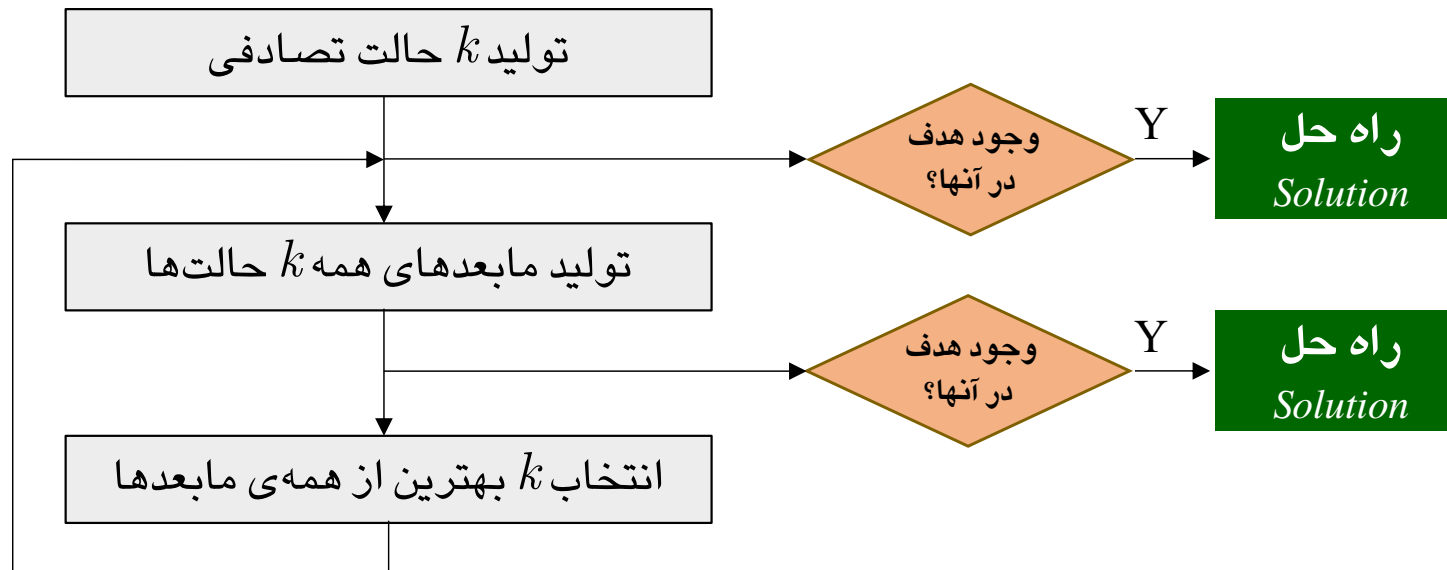
۱

جستجوی
پرتوی
محلی

جستجوی پرتوی محلی

LOCAL BEAM-SEARCH

ایده: نگهداری k حالت به جای ۱ حالت + انتخاب k مابعد بهتر هر حالت

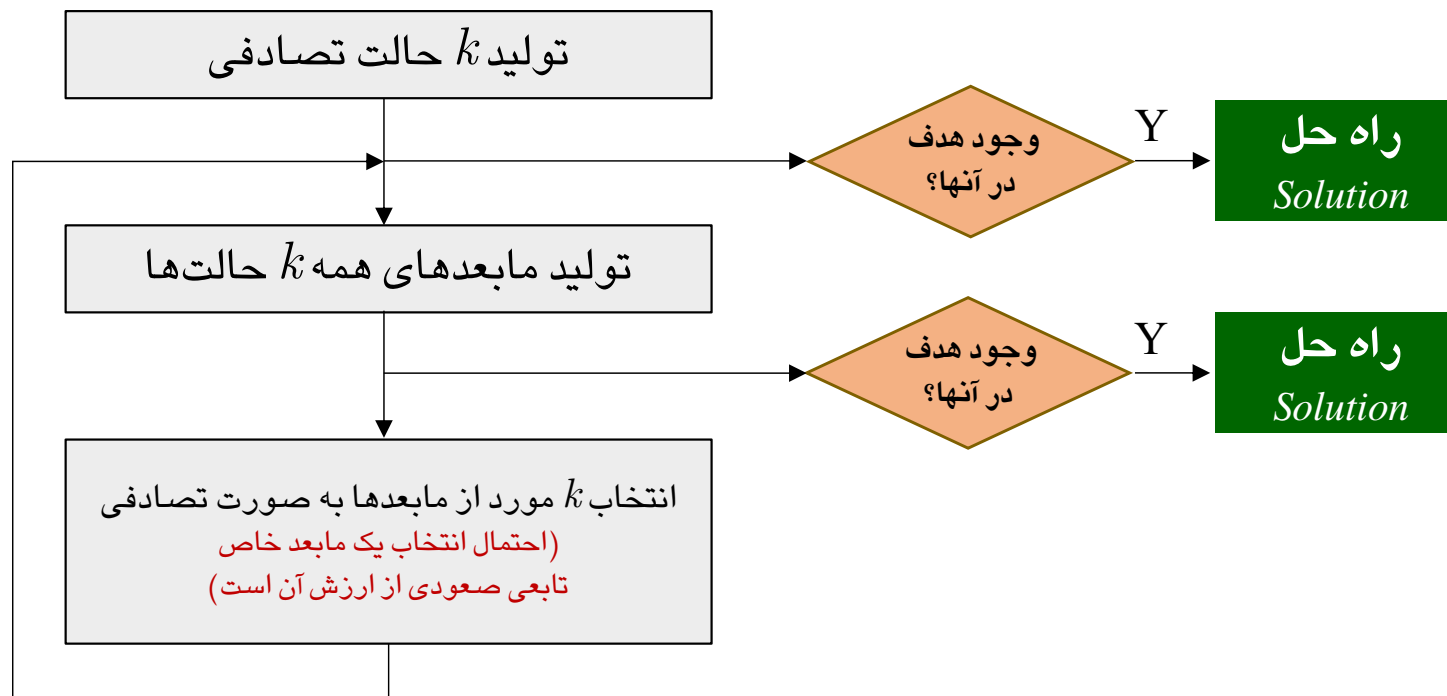
این الگوریتم با اجرای k جستجوی موازی با شروع تصادفی متفاوت است:
 این جستجوها مستقل از هم نیستند و اطلاعات سودمند بین آنها رد و بدل می شود:
 جستجوهایی که حالت های خوبی پیدا می کنند، دیگر جستجوها را تشویق می کنند تا به آنها بپیوندند.

مشکل: اغلب همه ی k حالت به یک تپه ی محلی منجر می شوند! نبود تنوع در میان حالتها

جستجوی پرتوی محلی اتفاقی

STOCHASTIC LOCAL BEAM-SEARCH

ایده: نگهداری k حالت به جای ۱ حالت + انتخاب تصادفی k مابعد از حالتها

وجود شباهت با فرآیند انتخاب طبیعی (Natural selection):

مابعدها: فرزندان (offspring) حالت: موجود زنده (organism) ارزش: میزان بر ارزش (fitness)

۲

الگوریتم‌های تطوری (تکاملی)

الگوریتم‌های تطوری (تکاملی)

EVOLUTIONARY ALGORITHMS

الگوریتم‌های تطوری *Evolutionary Algorithms*

به عنوان شکل‌های تغییر یافته از جستجوی پرتوی اتفاقی که به صورت صریح از استعاره‌ی **انتخاب طبیعی** در زیست‌شناسی انگیزه یافته است.

یک **جمعیت** از افراد (حالت‌ها) وجود دارد،
برازنده‌ترین افراد (بالاترین مقادیر) فرزندان (حالت‌های مابعد) را تولید می‌کنند؛
که جمعیت نسل بعدی را تکثیر می‌کنند (در فرآیندی که **باز ترکیب** نامیده می‌شود).

شکل‌های بی‌پایانی از الگوریتم‌های تطوری وجود دارد؛ بر اساس
* اندازه‌ی جمعیت * بازنمایی هر فرد * روال باز ترکیب * نرخ جهش * آرایش نسل جدید

الگوریتم‌های تطوری

EVOLUTIONARY ALGORITHMS

الگوریتم‌های تطوری
Evolutionary Algorithms

هر فرد یک رشته روی یک الفبای متناهی است (معمولاً یک رشته‌ی بیتی)
[دقیقاً مانند DNA که رشته‌ای روی الفبای ACGT است]

الگوریتم‌های ژنتیک
Genetic Algorithm

هر فرد یک دنباله از اعداد حقیقی است.

استراتژی‌های تطوری
Evolution Strategies

هر فرد یک برنامه‌ی کامپیوتری است.

برنامه‌نویسی ژنتیک
Genetic Programming

انواع
استراتژی‌های
تطوری
بر اساس
بازنمایی
فرد

الگوریتم‌های ژنتیک

GENETIC ALGORITHMS (GA)

معرفی رسمی توسط John Holland (1970s)

مشخصه‌های الگوریتم‌های ژنتیک

☒	روش جستجوی اتفاقی	روش جستجوی قطعی	☐
☒	کار بر روی یک جمعیت از راه‌حل‌ها	کار بر روی یک راه‌حل	☐
☒	روش جستجوی آگاهانه	روش جستجوی ناآگاهانه	☐
☒	تفکیک الگوریتم از بازنمایی	یکپارچگی الگوریتم با بازنمایی	☐

الگوریتم‌های ژنتیک

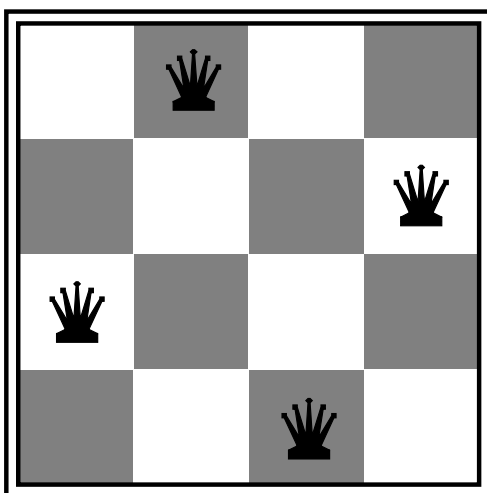
کروموزوم (ژنوم)

یک ساختمان داده برای کدگذاری راه‌حل‌های مسئله (حالت‌ها)
برای ذخیره‌سازی در کامپیوتر (معمولاً رشته / بردار)

کروموزوم
Chromosome

ژنوم
Genome

فرد
Individual

(3, 1, 4, 2)

مثال

الگوریتم‌های ژنتیک

جمعیت

مجموعه‌ای از افراد (کروموزوم‌ها)

جمعیت
Population

الگوریتم‌های ژنتیک

انتخاب

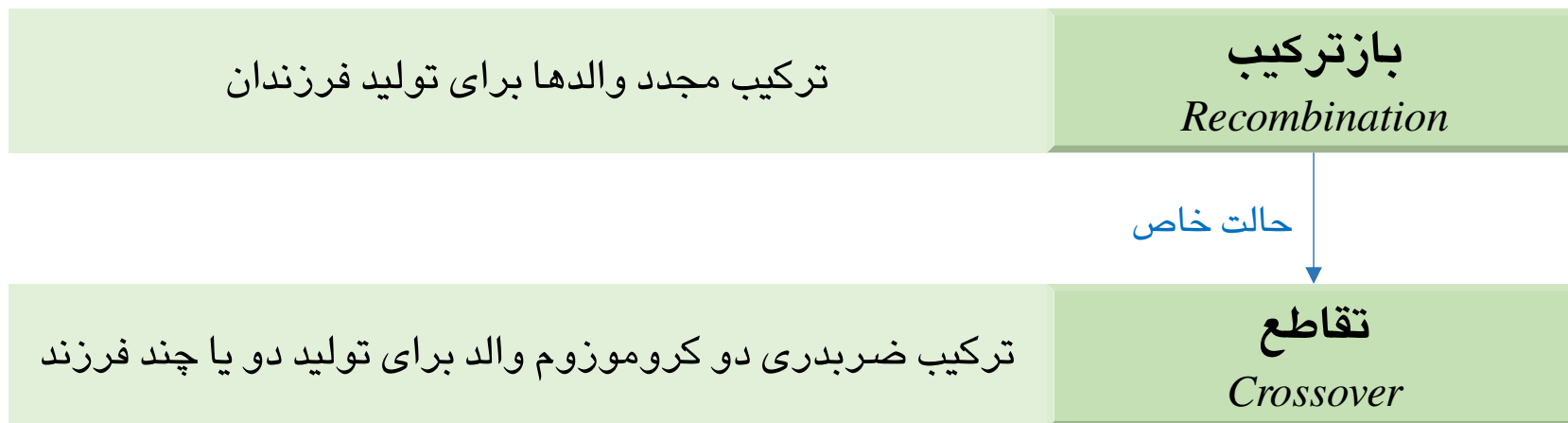
انتخاب افراد (کروموزوم‌ها) برای جفت شدن

انتخاب
Selection

ضوابط متنوعی برای گزینش بهترین افراد برای جفت شدن وجود دارد.

الگوریتم‌های ژنتیک

بازترکیب (مانند تقاطع)

تقاطع می‌تواند به صورت (جنسی یا غیرجنسی) / و حتی تک‌فرزندی تعریف شود.

الگوریتم‌های ژنتیک

جهش

تغییری تصادفی در یک کروموزوم

جهش
Mutation

- جهش مقدار مشخصی تصادفی بودن به جستجو اضافه می‌کند.
- جهش به جستجو کمک می‌کند تا راه‌حلهایی که تقاطع به تنهایی به آنها برخورد نمی‌کند پیدا شوند.

الگوریتم‌های ژنتیک

تابع برازش (تابع هدف)

تابع برازش

Fitness Function

تابعی که میزان خوب بودن یک فرد (کروموزوم) را نشان می‌دهد.

تابع هدف

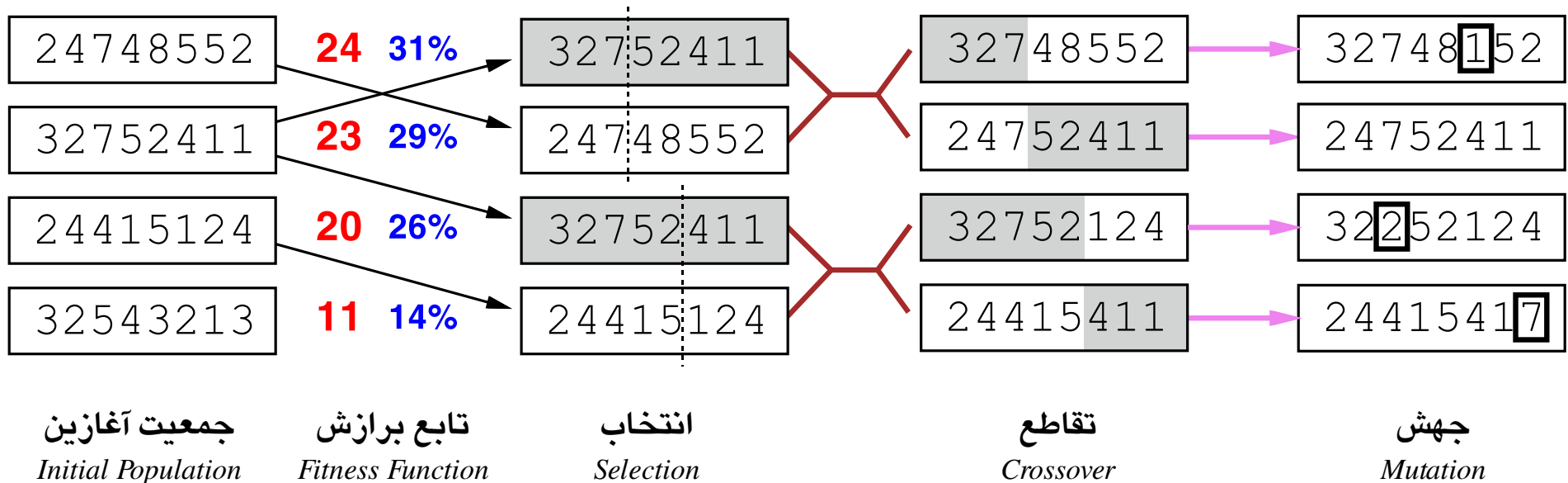
Objective Function

هدف، ماکزیم‌سازی تابع برازش است.

الگوریتم‌های ژنتیک

مثال

الگوریتم ژنتیک = جستجوی پرتوی محلی اتفاقی + تولید مابعدها از روی **جفت‌هایی** از حالت‌ها

نمونه‌ی الگوریتم ژنتیک، ارائه شده برای بازنمایی حالت‌های مسئله‌ی ۸-وزیر در قالب رشته‌ی عددی هر عدد برای یک ستون صفحه‌ی شطرنج و عدد مربوطه شماره‌ی سطر است.

الگوریتم ژنتیک

شبه کد

function GENETIC-ALGORITHM(*population*, FITNESS-FN) **returns** an individual

inputs: *population*, a set of individuals

FITNESS-FN, a function that measures the fitness of an individual

repeat

new_population \leftarrow empty set

for $i = 1$ **to** SIZE(*population*) **do**

$x \leftarrow$ RANDOM-SELECTION(*population*, FITNESS-FN)

$y \leftarrow$ RANDOM-SELECTION(*population*, FITNESS-FN)

child \leftarrow REPRODUCE(x, y)

if (small random probability) **then** *child* \leftarrow MUTATE(*child*)

add *child* to *new_population*

population \leftarrow *new_population*

until some individual is fit enough, or enough time has elapsed

return the best individual in *population*, according to FITNESS-FN

function REPRODUCE(x, y) **returns** an individual

inputs: x, y , parent individuals

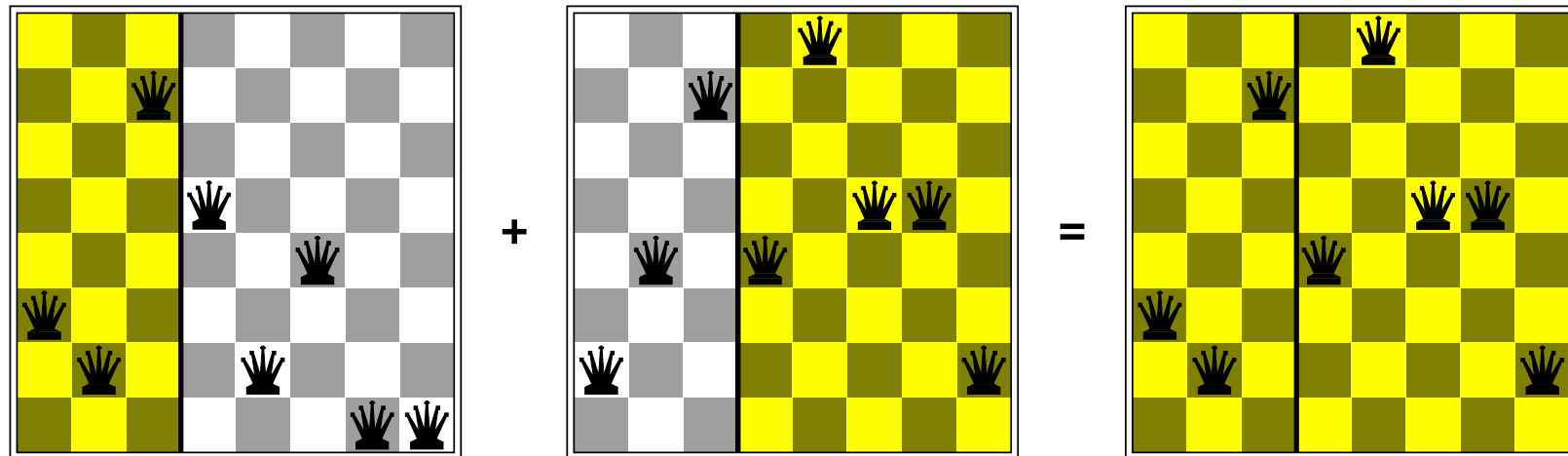
$n \leftarrow$ LENGTH(x); $c \leftarrow$ random number from 1 to n

return APPEND(SUBSTRING($x, 1, c$), SUBSTRING($y, c + 1, n$))

الگوریتم ژنتیک

بازنمایی حالت‌ها

حالت‌ها (کروموزوم‌ها) در الگوریتم ژنتیک به صورت **رشته‌ها** کدگذاری می‌شوند.
تقاطع (crossover) در صورتی کمک می‌کند که زیررشته‌ها اجزای معناداری باشند.

مثال: در مسئله‌ی ۸-وزیر، رشته‌ی عددی دارای زیررشته‌های معنادار است.

الگوریتم ژنتیک

مراحل استفاده از الگوریتم ژنتیک برای حل مسئله

شکل‌های متنوعی از GA وجود دارد، اما اگر تابع برازش، کروموزوم‌ها و عملگرهای ژنتیکی به خوبی تعریف شده باشند، تغییر شکل الگوریتم معمولاً بهبودهای اندکی ایجاد می‌کند.

الگوریتم‌های ژنتیک

مزایا و معایب

مزایا و معایب الگوریتم‌های ژنتیک

معایب	مزایا
سرعت پایین	سادگی بالا
محاسبات سنگین	عملکرد خوب روی انواع مختلفی از مسائل
عدم وفق‌یابی مناسب با موقعیت‌های جدید	عملکرد خوب روی فضا‌های هیبرید (پیوسته / گسسته)
	شک کمتر به گیر افتادن در بهینه‌های محلی

۳

جستجوی محلی در فضاهای پیوسته

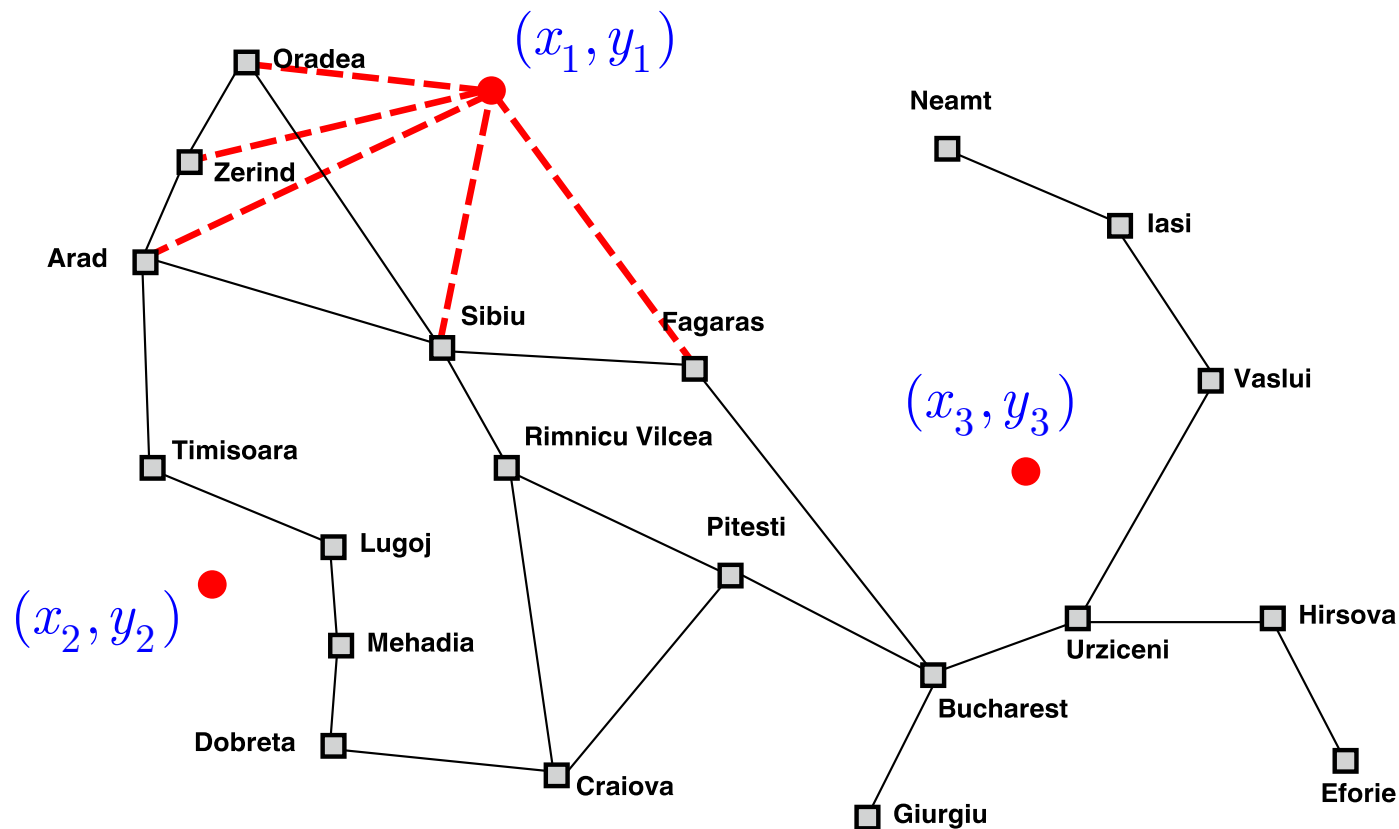
فضاهای حالت پیوسته

مثال

می‌خواهیم برای سه فرودگاه در رومانی مکان‌یابی کنیم.

فضای حالت ۶ بعدی $(x_1, y_1), (x_2, y_2), (x_3, y_3)$

تابع هدف = مجموع مربعات فواصل از هر شهر تا نزدیک‌ترین فرودگاه $f(x_1, y_1, x_2, y_2, x_3, y_3)$

روش‌های جستجو در فضای پیوسته

روش تپه‌نوردی (افزایش / کاهش گرادیانی)

تپه‌نوردی <i>Hill-climbing</i>	
می‌نیمم‌سازی (کمینه‌سازی) <i>Minimization</i>	ماکزیمم‌سازی (بیشینه‌سازی) <i>Maximization</i>
کاهش گرادیانی <i>Gradient Descent</i>	افزایش گرادیانی <i>Gradient Ascent</i>
تندترین شیب <i>Steepest Descent</i>	تندترین فراز <i>Steepest Ascent</i>
حرکت در جهت تندترین شیب / گرادیان نزولی تابع هدف	حرکت در جهت تندترین شیب / گرادیان صعودی تابع هدف

$$\mathbf{x} \leftarrow \mathbf{x} - \alpha \nabla f(\mathbf{x})$$

$$\nabla f(\mathbf{x}) = \left(\frac{\partial f}{\partial x_1}, \frac{\partial f}{\partial x_2}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n} \right)$$

$$\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$$

$$\mathbf{x} \leftarrow \mathbf{x} + \alpha \nabla f(\mathbf{x})$$

گرادیان برای هر تابع چندمتغیره، برداری است که جهت بیشترین تغییرات تابع در هر نقطه را نشان می‌دهد.

روش‌های جستجو در فضای پیوسته

روش نیوتن-رافسون

NEWTON-RAPHSON METHOD

$$\mathbf{x} \leftarrow \mathbf{x} - \mathbf{H}_f^{-1}(\mathbf{x}) \nabla f(\mathbf{x})$$

ماتریس هسی (Hessian)

ماتریس مشتقات دوم

$$\mathbf{H}_f(\mathbf{x}) = \left[\frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j} \right]_{n \times n}$$

$$\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_n)$$

برای حل:

$$\nabla f(\mathbf{x}) = 0$$

گسسته‌سازی فضای حالت

DISCRETIZATION

روش‌های گسسته‌سازی
برای تبدیل فضای پیوسته به فضای گسسته

برای مثال:

گرادیان‌های تجربی:

در نظر گرفتن تغییرات در هر یک از مختصات به اندازه $\pm\delta$

امکان استفاده از الگوریتم‌های جستجوی فضای حالت گسسته پس از گسسته‌سازی

۴

جستجو با کنش‌های غیر قطعی

۵

جستجو با مشاهدات جزئی

۶

عوامل‌های
جستجوی
برخط و
محیط‌های
ناشناخته

روش‌های جستجو

برون خط/برخط

روش‌های جستجو	
برخط <i>Online</i>	برون خط <i>Offline</i>
محاسبات و کنش‌ها یک درمیان انجام می‌شوند.	راه حل پیش از اجرا مشخص می‌شود.

نخست انجام یک کنش،
 سپس مشاهده‌ی محیط و
 محاسبه‌ی کنش بعدی

ضروری برای محیط‌های پویا و نیمه‌پویا
 و
 محیط‌های ناشناخته
 (مسائل اکتشافی)

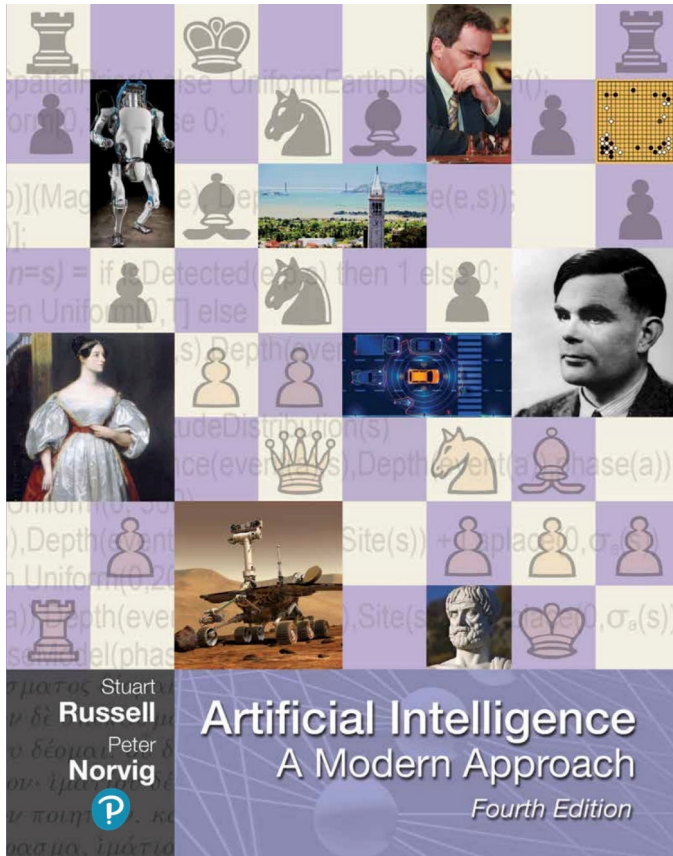
هوش مصنوعی

جستجو در محیط‌های پیچیده (۲)

۷

منابع

منبع اصلی

Stuart Russell and Peter Norvig,
Artificial Intelligence: A Modern Approach,
 4th Edition, Prentice Hall, 2020.

Chapter 4

CHAPTER 4

SEARCH IN COMPLEX ENVIRONMENTS

In which we relax the simplifying assumptions of the previous chapter, to get closer to the real world.

Chapter 3 addressed problems in fully observable, deterministic, static, known environments where the solution is a sequence of actions. In this chapter, we relax those constraints. We begin with the problem of finding a good state without worrying about the path to get there, covering both discrete (Section 4.1) and continuous (Section 4.2) states. Then we relax the assumptions of determinism (Section 4.3) and observability (Section 4.4). In a nondeterministic world, the agent will need a conditional plan and carry out different actions depending on what it observes—for example, stopping if the light is red and going if it is green. With partial observability, the agent will also need to keep track of the possible states it might be in. Finally, Section 4.5 guides the agent through an unknown space that it must learn as it goes, using **online search**.

4.1 Local Search and Optimization Problems

In the search problems of Chapter 3 we wanted to find paths through the search space, such as a path from Arad to Bucharest. But sometimes we care only about the final state, not the path to get there. For example, in the 8-queens problem (Figure 4.3), we care only about finding a valid final configuration of 8 queens (because if you know the configuration, it is trivial to reconstruct the steps that created it). This is also true for many important applications such as integrated-circuit design, factory floor layout, job shop scheduling, automatic programming, telecommunications network optimization, crop planning, and portfolio management.

Local search

Local search algorithms operate by searching from a start state to neighboring states, without keeping track of the paths, nor the set of states that have been reached. That means they are not systematic—they might never explore a portion of the search space where a solution actually resides. However, they have two key advantages: (1) they use very little memory; and (2) they can often find reasonable solutions in large or infinite state spaces for which systematic algorithms are unsuitable.

Optimization problem
Objective function

Local search algorithms can also solve **optimization problems**, in which the aim is to find the best state according to an **objective function**.

State-space landscape

To understand local search, consider the states of a problem laid out in a **state-space landscape**, as shown in Figure 4.1. Each point (state) in the landscape has an “elevation,” defined by the value of the objective function. If elevation corresponds to an objective function,